

ОСТАННІ ВІСТІ

Віторок, 2-го лютого 1965 р.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ СХВАЛИВ \$1.100 000 000 НА ДОПОМОГУ Аппалачському району. Рішення Сенату вважають за перемогу президента, який висловив задоволення з цього приводу та сподівався, що і Палата Репрезентантів в короткому часі ухвалить цей законопроект, який вийде в користь не тільки Аппалачському району, але і цілій країні. Плянується пред'явити Конгресові подібні законопроекти про інші райони, в яких є більше чимало безробітних. До Аппалачського району на внесок сенатора Роберта Кеннеді зараховано і 13 повітів із ньюйоркського штату.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН 31-го СІЧНЯ БУВ НА ТАК званні "Червоний" Службі Божій в латинській Катедрі св. Матвія, в якій список — помічник Філіп Геннен відправив цю Службу Богу на інтенцію уряду та тих всіх, що здійснюють закони. На цій Службі Божій, яку називається червоною тою, що її відправляється в червоних ризах, були ще: дружина пана Президента, спікер Палати Репрезентантів Джон В. МекКормек і суддя Найвищого Суду Вільям Дж. Бреннен. Це вперше Президент вийшов із Білого Дому після своєї нещодап, хоч температура повітря виносилася 18 ступнів. З Президентом була і його молодша дочка 17-річна Луїс із своїм приятелем 20-річним Полем Беом, який є католиком і вона бере інструкції про католицьку віру.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ВІДЗНАЧІВ ГЕН. ЛЕМЕЯ новим гроном дубових листків, яке представляє вже 4-ту Медаль за Визначну Службу, з приводу того, що генерал ЛеМей залишив становище шефа летунства, відходячи на пенсію у віці 58 років. Присутніми в Білому Домі були новий шеф летунства генерал Джон МакКоннелл та два сенатори із штату Огайо, з якого походить генерал ЛеМей — Френк Дж. Лавін та Стивен М. Понг. Присутній був і генерал — лейтенант Вільям Г. Блечард, який займає становище вше-шефа штабу летунства, що його досі займав генерал МекКоннел. Генерал ЛеМей вважається творцем нового летунства ЗДА. Президент сказав, що під проводом генерала МеМей Америка дістала "наймодерніше летунство в світі".

ВІЩЕ-ПРЕЗИДЕНТ ГОМФРІ ВІДІВРАВ ПРИСЯГУ ВІД 12-ох членів Крайової Комісії в справах технології, автоматизації й економічного поступу. Ця Комісія має дослідити вплив технології на економіку й соціальні відносини країни. Комісія мала б дати про те, щоб технологія давала якнайбільш користі і спричиняла якнайменші шкоди. Комісія діє на основі закону із серпня 1964-го року. Вона почне працювати 18-го лютого. Очолює Комісію президент університету штату Айова — д-р Говард Р. Бовен.

ДОМАГАЮТЬСЯ НЕ ВКІВНУТИ СРІБЛА ПРИ КАРЕВ-ВАННІ МОНЕТ, бо його треба до інших цілей. Товариство користування сріблом закликає Конгрес, щоб якнайшорше ухвалив закон про те, щоб не вживати срібла при карбуванні монет. В неконуністичних державах продукція срібла є така, що не вистачає на карбування монет і на інші промислові цілі. Але продукція срібла в ЗДА домагаються, щоб уряд і надав живив срібла в продукції монет, хоч і в меншій кількості, як досі. Срібні монети курсують, крім ЗДА, ще в таких державах: Франції, Канаді та Японії.

ЛЕТУН - КАДЕТ ВИКРАВ ТЕМИ ТЕСТІВ ПРИ ЕК-ЗАМЕНАХ в Летунській Академії в Колорадо Спрінгс, Колорадо, і цим способом почалося обманювання кадетів під час екзаменів, які акції виявилися і спричинили, що досі добровільно виступили з академії 102 кадетів. Це число може збільшитися до 120. Винними є і ті кадетів, які не користалися з викрадених текстів, але не повідомили про це команду академії, до чого їх зобов'язувала складена присяга. Кадет викрав був тексти тестів для себе і для своїх приятелів, а пізніше він почав їх продавати ще й іншим кадетам. Викрадено папери в травні 1964-го року, а перша вістка про це дійшла до команди 8-го січня 1965 року.

У СВІТІ

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ ЗНОВУ ПЕРЕРВАЛИ НАРАДИ, цим разом покинувши до найбільшого понеділка. Генеральна Асамблея ООН перервала була наради в минулу середу до понеділка цього тижня, сподіваючись, що — може — вдасться в міжчасі згайати компромісову розв'язку важкої кризи, яка настанала внаслідку впертої відмови СРСР заплатити будь-що з свого 60-мільйонного долгу, який наріз з неплатежів внесків на мирові операції ООН в Конго і на Середньому Сході. ЗДА загрозили, що не допустять СРСР до участі в будь-якому голосуванні з уваги на 19 статтю чартеру ООН, яка позбавляє голосу таких довжиків. Гадають, що Генеральну Асамблею перервуть на місяць-два, а то й може зовсім закрити її — аж до вересня ц. р.

В ЕТЮПІ УРОЧИСТО ПРИПМАЮТЬ КОРОЛЕВУ СЛІСАВЕТУ, яка прибула туди 1 лютого ц. р. з офіційними відвідинами. На летовніс вийхав назустріч королеві король Гайле Селассіє у блакитній військовій уніформі маршала. У палаці в Аддіс Абеббі відбувся бенкет, на якому всі гості були в парадних одягах.

СОВЕТСЬКИЙ УРЯД ЗНОВУ ЗМІНИВ ПРОМИСЛОВЕ ПЛАНУВАННЯ, відступивши від прийнятого в грудні 1963 року плану інвестувати в хімічний промисел 42 біліони рублів до 1967 року. Це було рішення Хрущова — рятувати збанкрутоване советське сільське господарство — ятуватися штучними добривами. Тепер рішено не упривілювати надзвичайно хімічного промислу, а більше призначити на сталінний промисел.

У ЛЯОСІ МІРНО СКІНЧИЛАСЯ СПРОБА ВІЙСЬКОВО-ГО ПЕРЕВОРОТУ. Вночі з 31 січня на 1 лютого ц. р. три сотні під командуванням полковника Бунлета Сікозі зайняли радіостанцію та пробували окупувати столицю країни, Вієтнам. Після наради у прем'єра Суанні Фузі з "сильним мужем" Ляосу генералом Купратіом Абгасом названий вгорі полковник погодився відкликати свої війська і вивести їх за місто. Жертвою цього перевороту були два вбиті ляольні до уряду воїни. Полк. Сікозі заявив був, що він не має політичних амбіцій, а хоче тільки перевести деякі зміни в командуванні армією — для її добра.

ГРЕЦЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ДЖОРДЖ ПАΠΑНДРЕУ ПРИ-БУВ З ВІДВІДИНАМИ ДО БЕОГРАДУ. Якраз день перед тим вернувся з столиці Болгарії Софії до Београду югославський міністер закордонних справ Кола Поповіч. Заповідають нову еру — покращання взаємин між трьома балканськими державами — Болгарією, Грецією і Югославією, дарма що кожна з них має інший режим: Болгарія є вірним сателітом Москви, Югославія має ніби від Москви незалежний комуністичний режим Тіта, а Греція є конституційною монархією в західній системі НАТО.

КОНГРЕСМЕН ДУЛЬСЬКИЙ ЗГОЛОСИВ У КОНГРЕСІ ЗДА РЕЗОЛЮЦІЮ ПРО СТВОРЕННЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ВІДДІЛУ В КОНГРЕСОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ

Вашингтон. — У понеділок, 25-го січня, коли Палата Репрезентантів почала свою сесію молитвою, проведеною українським православним па-рохом з Шерон, Пенсильвенія, вч. о. Дяковим, а численні законодавці виголосили свої заяви для відзначення 47-их роковин проголошення державної незалежності Української Народної Республіки 22 січня 1918-го року, конгресмен Тадей Дульський з Боффало, Н.І., зголосив окрему резолюцію, якою пропонується встановити окремий відділ у Конгресовій Бібліотеці, що був би відомий як Бібліотека Свободи ім. Шевченка. Резолюція була прочитана і передана для дальшого розгляду Комісії для Конгресової адміністрації. В резолюції сказано:

...історичного символу Москвою та її колоніальними діяль-ми, а заявляти атаки цих остан-ніх проти отих далекозорих актів ясно доклади мудрості Уряду З'єднаних Держав щодо правильного оцінення Шевченка, як визначного борця за свободу; і

Тому, що для наших часів і змагань універсальне значення цього з величезного поста-і національного героя було тринко встановлене у гурті, що його склали інші світові свободи, як його сучасник Абрагам Лінкольн, іта-і Мадіні, поляк Міцкевич, ма-і Петрарка й інші з різних націй і країн; і

Тому, що для наших часів і в майбутньому найвище значення творів Шевченка пел-ітас в його вчасній і гераль-і опозиції супроти тради-іційного російського імпері-і колоніалізму і в його відваж-і обороні волі всіх понево-і лених народів у російській імперії, включно з волею жид-і всіх поневоленних і упр-і мленних народів; і

Тому, що наше американське щораз більше зацікав-і лення клясичними заслугами Шевченка і їх універсальним значенням може знайти пов-і ний виштовний успіх, коли зод-і середити його цінні твори та всі пов'язані з ними студії і при установі крайового ха-і рактеру; тому хай буде

Вирішене Сенатом і Пала-і тою Репрезентантів З'єд-і наних Держав, охоплених у Конгресі, що частина Конгресової Бібліотеки буде встанов-і лена і призначена, як бібліо-і тека Свободи ім. Шевченка.

Ця частина бібліотеки має охоплювати всі твори, написані Тарасом Шевченком, одна-і кожно як в оригіналі, так і в перекладах, і всі твори, пов'язані з його безсмертним вкла-і дом та його змістом. Ця частина бібліотеки має бути встановлена при фаховій співпра-і ці Наукового Товариства Шевченка.

Від 2. Оцим уповноважує-і ся призначити відповідні суми, потрібні для проведення в життя цієї спільної резолюції.

Денис Лукіянович — письменник і педагог помер на 92-му році життя у Львові

Львів. — В четвер 28 січня тут помер на 92-ому році життя відомий український письменник-белетрист і педагог, колишній директор Академічної Гімназії у Львові і кол. професор Державного Університету ім. Івана Франка — д-р Денис Лукіянович. Народжений 1873 року в селі Горнолиця, Гусятинщина, Денис Лукіянович закінчив юридичний та філософський факультети Львівського Університету і згодом працював вчителем в різних гімназіях в Галичині, і за Польщі був шкільним інспектором. З першим літературним твором — оповідання "Сабаше вечір", присвяченим І. Франкові,

виступив 1889 р. і згодом видав дві збірки оповідань і в 1902 році повість "За Кадилю". Водночас із цим виступав, як публіцист і літературний критик в різних часописах і журналах: "Буковина", "Ціло", "Народ", "Громадський Голос", "Літературно-Науковий Вістник", "Дзвінок" та інші. Залишившись після совєтської окупації у Львові, став викладачем Львівського Університету і виступав з працями про Франка та інших українських класиків, як також з вимантами совєтським режимом памфлетами проти кат. Церкви й Ватикану. Залишивши двох синів, між ними д-р Нарциса Лукіяновича в Англії.

ГУБЕРНАТОР МИШІГЕНУ І ПОСАДНИК МІННЕАПОЛІСУ ПІДПИСУЮТЬ ПРОКЛЯМАЦІЮ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ



Губернатор штату Мішиген Джордж Роміні вручає прокламацію Дня Незалежності України — ред. Михайлові Бажанському, голові Метрополітального Відділу УККА.

ДО САЙГОНУ ВІДЛІТЕЛИ ВІДПОРУЧНИКИ ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА

Сайгон. — У цій столиці Південного В'єтнаму відбу-і дуться в цьому тижні наради трьох відпоручників прези-і дента Джансона з амбасадором генералом Максвеллом Тейлором про дальшу політи-і ку, яку мають застосувати З'єднані Держави у відношен-і ні до Південного В'єтнаму та цілого Півдня Азії. Головою тієї президентської делегації є МекДжордж Банді, спеці-і альний асистент Президента для справ міжнародної безпеки, а в його товаристві від-і літели з Вашингтону Джордж Т. МекНотон, асистент секрет-і ра оборони для справ між-і народньої безпеки та Льюард Унгер, заступник асистента державного секретаря для да-і лекосхідних справ. У Білому Домі відбулася у Президента нарада, в якій брали участь заступник державного секрет-і ра Джордж Болл, діючий секретар оборони Сайрус Бенс, голова шефи об'єднан-і них штабів генерал Ерл Віл-і лер, названий вгорі Джордж Банді і його брат Вільям, асистент державного секрет-і ра для далекохідних справ. Державний секретар Дін Ракс лежить у себе дома у Ва-і шингтоні, хворий на грип, а секретар оборони Роберт Мек-і Намара лежить у шпиталі, хворий на запалення легенів. У понеділок 1 лютого відбу-і лося також засідання Крайової Ради Безпеки, присвячене також справі Південного В'єт-і наму. Ця справа набрала особ-і бливої гостроти у зв'язку з кількома моментами: 1) на досинному фронті проти кому-і ністичних партизанів ситуація ні трохи не поправилася, а навпаки — погіршилась, бо комуністи виявили особливу силу, атакуючи вже цінними великими формуваннями, 2) над-і і на політичну стабілізацію відносин у Південному В'єт-і намі під проводом цивільного уряду завели, бо в минулому тижні генерал Нгуєн Хан пе-і ревиз знову державний пере-і ворот, перебравши владу у свої руки, і 3) совєтський прем'єр Алексій Косигін за-і повіз вийзд, в найближчих днях" до столиці Північного В'єтнаму Ганой у товаристві різних високих совєтських військовиків та знавців справ Південної Азії, що заповідав посилення допомоги для Пів-і нічного В'єтнаму з боку Со-і вєтського Союзу. У ході ри-і валізації між Москвою і Пей-і нгом за впливи в країнах Азії однаково Москва, як Пейнінг таврують засадно "американських імперіалі-і стів", які ніби переводять "а-і рресію" у відношенні до Пів-і денного В'єтнаму. Названа президентська делегація має основно перевірити актуаль-і ну ситуацію в Південному В'єт-і намі та всіх країнах Півден-і ної Азії.

Український католицький університет в Римі започаткував свою діяльність виданням документів до історії України

Рим. Зайнявши Верхов-і ний Архисписком Україн-і ської Католицької Церкви кардиналом Писцифом Сліпим Український Католицький У-і нверситет в Римі почав свою науково-видавничу діяльність публікацією великого першо-і го тому документів до історії України, що появилася під на-і зовом "Монумента України Іс-і торика" з датою 1964 року, в серії "Видання Українського Католицького Університету". В склад цього першого то-і му "Пам'ятки до історії Укра-і їни", увійшли документи і ма-і теріали, зібрані ще Слугою Божим Митрополитом Андре-і ським Шевченським, головни-і чим "в римських архівах". Допомігав покійному Митро-і политу в цій важкій праці о. Кирило Королевський, який упорядковував зібрані матеріали — всього 15 вели-і ких томів, доповнивши його і приготувавши до друку. Поля-і гає перший том "Пам'ятки до історії України" з передмовою Верховного Архиспископа Йо-і сифа Сліпого, надрукованою українською і латинською мо-і вами, й охоплює п'ятсот двадцять три документи з ро-і ків 1075-1623. Видання здій-і снене з усім науковим апаратом: посилання на павці, в-і яких дані документи були опубліковані чи опрацьовані, з численними примітками і з індексом імен та місцевостей.

ДЛЯ ТОЧНОСТІ ПРО НАРАДИ УПРАВИ КІПШ

У вчорашньому повідомлен-і ні про наради Головної Уп-і рави Комітету Пам'ятника Шевченкові подано, що за-і пропонує головою Комітету проф. Романом Смал-і Стоцьким привернення до Пропа-і м'ятної Грамоти включеної в оригінальний проєкт і опису пропущеної згадки про Пре-і зидента УНР в ескізлі прий-і ному "без одного голосу спротиву". Так воно справді й було, бо ніхто не голосував проти, але три учасники здержалися від голосування.

НАПОЛЕОН ШОВ І В УКРАЇНУ

"Наполеон, просуваючись основними силами на Москву, намагався також організувати наступ на її територію з півночі, віддавши наказ на початку серпня оволодіти Киє-і вом, наступуючи одночасно з за-і ходом" — пише "Радянсь-і ка Україна" 27 січня ц. р.

Виявляється, молодий ро-і йський історик Борис Аба-і ліхін аж із Волгограду, дос-і ліджуючи події 1812 року, за-і кавився: Неже такий за-і ально визнаний стратег, як Наполеон, міг "забути" про левічепне джерело харчів, поповнення кінноти, яким могла б стати для нього У-і країна. Цей історик гортаю-і чи документи, натрапив на донесення волинського ци-і вільного губернатора Комбу-і лєя — Кутузову. Довелось Борисові Абаліхину взятися за підручник української мо-і ви і їхати до Львова.

Старовинне українське міс-і то вразило історика своєрід-і ному красою, — пише газета. Тут він знайшов стару під-і швику "Львівської газети", редакція якої підтримувала зв'язки з друкарнею головно-

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

В ТОРОНТО ОРГАНІЗУЮТЬ ОКРЕМУ ПОІЗДКУ НА ІНСТАЛІЦІЮ КАРДИНАЛА ПОСІФА СЛІПОГО

Торонто. — У зв'язку з на-і менуванням Митрополита Ісповідника Кир Посифа Слі-і пого кардиналом організує-і ся тут заходом Пресоє, спис-і копа Ізидора Борєцького про-і ща-і поїздка духовенства й вір-і них до Риму для участі в урочистостях інсталяції кардина-і ла Посифа Сліпого й інших кардиналів. Подорож відбу-і деться спеціальним літаком з Торонто до Риму правдопо-і дбно 19 або 20 лютого і буде тривати тиждень або й 10 днів. В програмі поїздки з та-і кож відвідини міста Неаполі, вулкану Везувія та троє.

В РИМІ ПОЧАЛИ БУДУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Вінніпег. — Як повідомляє український католицький тижневик "Поступ" з 31 січ-і ня ц. р., Українська Като-і лиська Церква збагатиться в недалекому майбутньому но-і вим католицьким університе-і том, що його почали будувати в Римі, заходом Верховного Архиспископа, Кардинала Посифа Сліпого. Ця українсь-і ка висока школа заплянована, як продовження колиш-і ньої Богословської Академії зі Львова.

СТАПІВБЕК І УКРАЇНА

Науковий кварталник "Букс Аброя", що його видає під редакцією проф. А. Вла-і стівбека, зібраний ще Слугою Божим Митрополитом Андре-і ським Шевченським, головни-і чим "в римських архівах". Допомігав покійному Митро-і политу в цій важкій праці о. Кирило Королевський, який упорядковував зібрані матеріали — всього 15 вели-і ких томів, доповнивши його і приготувавши до друку. Поля-і гає перший том "Пам'ятки до історії України" з передмовою Верховного Архиспископа Йо-і сифа Сліпого, надрукованою українською і латинською мо-і вами, й охоплює п'ятсот двадцять три документи з ро-і ків 1075-1623. Видання здій-і снене з усім науковим апаратом: посилання на павці, в-і яких дані документи були опубліковані чи опрацьовані, з численними примітками і з індексом імен та місцевостей.

НАШІ, НЕ СВОЇ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

175-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПЕТРА ГУЛАКА АРТЕМОВСЬКОГО

В цьому році припадає 175-річчя з дня народження укра-і нського байкаря Петра Гула-і ка Артемовського — відзначає преса в Україні, зокрема ча-і сий "Молодь України" за 27 січня ц. р., подаючи про нього відомості.

Народився Петро Гулак Артемовський 27 січня 1790 року в містечку Городищі на Київщині. Після закінчення Харківського Університету був викладачем а потім про-і фесором, займав посаду рек-і тора університету. У 1818 ро-і ці була надрукована його байка "Пан та собака", яка відразу ж привернула до се-і бе увагу читачів. Гулак Арте-і мський створив першу в іс-і торії української літератури лі-і рично-романтичну баладу "Рибалка". Високо цінив Гулака-Артемовського Тарас Шевченко.

НАПОЛЕОН ШОВ І В УКРАЇНУ

"Наполеон, просуваючись основними силами на Москву, намагався також організувати наступ на її територію з півночі, віддавши наказ на початку серпня оволодіти Киє-і вом, наступуючи одночасно з за-і ходом" — пише "Радянсь-і ка Україна" 27 січня ц. р.

Виявляється, молодий ро-і йський історик Борис Аба-і ліхін аж із Волгограду, дос-і ліджуючи події 1812 року, за-і кавився: Неже такий за-і ально визнаний стратег, як Наполеон, міг "забути" про левічепне джерело харчів, поповнення кінноти, яким могла б стати для нього У-і країна. Цей історик гортаю-і чи документи, натрапив на донесення волинського ци-і вільного губернатора Комбу-і лєя — Кутузову. Довелось Борисові Абаліхину взятися за підручник української мо-і ви і їхати до Львова.

ВІД КУРКІ-НЕСУЧКИ ПО 70 ЯСЦЬ

"Радянська Україна" з 26 січ-і ня ц. р. повідомляє з Полтави, що "тваринники Миргородсь-і ко району зваляся різко збільшити виробництво мо-і лоча, м'яса, яєць та іншої про-і дукції. До 15 травня від кож-і ної фуражної корови запла-і нували надати по 800 кіло-і грамів молока. Це дасть мож-і ливість продати державі да-і латково 4 тисячі тонн молока.

Пташники зобов'язалися взимку одержати від курки-і несучки по 70 яєць, продати їх на 800 тисяч штук більше, ніж було продано на сере-і дню травня торік."

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 61-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Address: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Ідея, дух, відага — понад усе

Голова бюро „Н. Н. Таймсу“ у Вашингтоні Дж. Рестоу у своєму коментарі звернув увагу на цікаві рефлексії, що їх поклали б мати керівники американського уряду, придивляючись на телевізійні апарати похоронів Вінстона Черчилля. Уряд Діксона — читаємо у тому коментарі з минулої неділі — „перевуває у високо прагматичному настрої: він зосереджує свою увагу на політичній тактиці, на практичних проблемах, як економічний ріст, платишний баланс, військова сила, єдність Атлантичної спільноти“. Тим часом похорон Черчилля пригадав, що в історії куди більше значення мають такі „імпульсерабілі“, як „ідеї і філософія“. Вашингтон намагається поладнати розбіжності між партнерами Атлантичного Союзу (НАТО) за взаємною згодою, але, пригадавши Рестоу, Черчилль не шукав компромісів, а тільки переводив свою, хоч і дуже непопулярну, думку. Альянсу Америки додержували й залишилися напруженими Південний В'єтнам, щоб тамонашня війна не поширилася на світову, — але Черчилль у найбільшій військовій скруті думав не про програ і відступ, а про перемогу. І тому став він національним героєм, увійшов в історію, як великий муж, тому урядово йому королівський похорон...

Дійсно: останні вибори в Америці велися по двох лініях: Голдвотер говорив про загрозу комунізму, про боротьбу за волю, про моральне відродження нації, Діксон — про підвищення життєвої стопи, про розбудову шкіл і шпиталів, про крадія дороги, про інші пенсії. І програв Голдвотер, а виграв Діксон, бо сирій громадянин думав про нинішній день, і його погляд у майбутнє не сягав далі тижня, місяця, хай року-двох. Йому куди ближче сорочка, як кожух. Але про відкриті народи не повинні забувати про ті власне моральні „імпульсерабілі“, які з дивуном усього життя і вирішують долю народів.

У нашій добі занадто все зматеріалізоване — занадто вже розглядається всі справи під кутом бачення бізнесу, купелью калькуляції. Комунізм з його матеріалістичним світоглядом визнається у теорії злом, але в практиці той матеріалізм отруйливо проникає крізь завісу заспоку. Вже й самі підсвідомі мислі бунтуються проти „соціалізму“. Тим паче тут, у вільному світі, і тим паче у найбільшій Америці треба платити культ не реалітетів, а тих ній фантазматичних ідей, які такі з руйнівною силою історичних подій.

Тому похорон Черчилля повинен пробудити рефлексії у користь ідейно-моральних „імпульсерабілі“, не тільки в американських державних мужів, але й наших громадян, які інколи нечаче забувають про силу ідей, задивлені в реальність будня — в Україні і поза нею.

Ноди не можна примусити

За царіці Катерини у вищих колах Петербургу панувала німецька мова. В часі імператора Олександра І мовою царського двору й московської еліти майже офіційно вважалася французька мова. І в новітніх часах тривала та традиція в деяких ролях. Наприклад, у творчій Льва Толстого з цією сторінки, написав виключно французькою мовою.

Червоною Москвою пішла на іншу крайність. Тепер російську мову не тільки „старанно вивчають“ у різноманітному конгломераті народів під спільним російсько-більшовицьким дахом, що зветься СРСР, — вона має стати „єдиною мовою спілкування“ навіть для узбеків та грузинів. Що більше: Москва бажав, щоб ті узбеки та грузини, які — як і українці — пишались давнішою історією і культурою, ніж російська, — щоб вони взагалі забули рідні мови і перейшли на „общепонятний“, „ленінський язык“.

По закінченні другої світової війни Москва намагалася накинати свою абетку червоною Китаєві, але там зустріла опір: замість гігроскопів там лише частково заведено латинське письмо. Поволі й у сателітних країнах російська мова почала втрачати позиції, сильно підбурована після війни. Найбільше її вивчають у Болгарії, яка виявляла взагалі найменше опору, мало в Польщі, а в Румунії взагалі вже відкинула російську мову, як обов'язкову: там вивчають тепер французьку й німецьку. У сателітних країнах Москва не може наказувати так, як у „суверенній УССР“, де до багатьох бібліотек вже не допускають зовсім української книжки.

Зате там, де Москва не може примусувати — відсоток людей, які вивчають російську мову добровільно, незвичайно низький. „Молоді України“ з 15 січня ц. р. повідомляла, наприклад, що в „школах Західної Німеччини російську мову вивчають 1 215 осіб на 55 500 000 населення“.

Російська приказка каже: „Насильно міл не будеш“. Накладитися із своєю мовою означає викликати відрзду до неї. Відбирати в будь-якого народу його рідну мову й культуру — означає чинити один із найбільших злочинів, за який, сказав Т. Шевченко — буде суд і буде кара.

Роман Смаль - Стоцький

„СОВЕТСЬКА УКРАЇНА ЗУСТРІЛАСЯ З ВАШИНГТОНОМ“

Я написав для американців малу книжку п.н. „Shevchenko Meets America“, щоб кинути міст або хоч кладку поміж Україною та Шевченківською Америкою й уможливити американцям зрозуміти місце Шевченка в історії Сходу Європи. Там я представив усі маніпуляції комуністичної цензури з Вашингтоном у „Кобзарі“ Тараса Шевченка на протязі десятиліть. Маркет університет, власне його Слово-аналітичний Інститут, вже кілька років обмінюється публікаціями том за томом, з бібліотекою Академії Наук СРСР у Ленінграді і то, підкреслюю, з її власної ініціати. Тому і моя праця там теж опинилася, а крім цього знаю, що з Нью-Йорку декілька тих книжок пішло і по інших наукових установах поновлених народів більшовії.

„Література України“ з 11 грудня 1964 р. принесла з від-

о. М. М. Соломій, ЧСВВ

КАРДИНАЛ ЧИ ПАТРІАРХ?

(Уваги про гідності Пого Євгенія Кардинала Писа)

Верховний Архієпископ —
Католикос — Матріарх
Екзарх

У повідомленні з Риму про гідність Верховного Архієпископа в особі Митрополита Ісповідника Писа (з дня 23 грудня 1963 р.) сказано, що ця гідність відповідає гідності вірменського і халдейського „Католикоса“ як теж сирійського „Матріарха“.

„Католикос“ і „Матріарх“ — були спершу делегатами чехів Екзархами царгородського Патріарха для православних християн негрешиско походження: вірмен, грузинів, сирійців, халдейців. Отже, практично Католикос і Матріарх були в своїй етнічній Церкві (вірменській, халдейській, сирійській, грузинській) найвищими церковними зверхниками, Верховними Архієпископами з патріаршими правами. Їхня залежність від царгородського (матріаршого) патріархату полагала в тому, що вони приймали від нього списковіскупку вєвєтє, задували його імення в Св. Літургію і пересилали йому колекту (церковну дань) як дар своїх Церков. Згодом, Католикос і Матріарх стали зовсім незалежними від царгородського патріарха, себто стали патріархами в своїх Церквах.

Титул (патріаршого) Екзарха надавали царгородські патріархи всім залежним від себе митрополітам, які, однак, знаходилися поза межами Візантійської імперії, які після здобуття Царгороду турками (1453 р.) поза межами Османської імперії. Турки, здобувши Царгород і знищивши Візантійську імперію в 1453 році, призначали за царгородський патріархат титул „Екзарха“, себто церковно-національного Зверхника всіх християн у бувшій Візантійській, а тепер Османській імперії. У цьому характері царгородський патріархат понасував усі національні патріархати (болгарський, сербський) і признав їм гідність Архієпископів — Екзархів, у залежності від своєї патріаршої — надвали.

Наша Київська Митрополія — будучи від самих початків її існування незалежною від Візантії під політичним оглядом — завжди втішала гідність Патріаршої Екзархії чи Верховної Архієпископії, себто ринялася у своїй гідності вірменсько-халдейсько-грузинським Католикосам і сирійським Матріархам.

Це правда, що царгородський патріархат дуже не радо давав нашій Українській Церкві її належні права, і протягом трьох століть Київський Митрополит був присиланий у Царгород, але „де факто“ Українська Церква була „автокефальною“, себто мала статус Верховної Архієпископії, чи Патріаршої Екзархії.

З пристуленням до Унії (у Бересті 1596 року) Римські Архієпископи декретами затвердили за Київськими Митрополітами статус Верховної Архієпископії. Це й радники Римського Архієпископа, дало підставу до змагань української єпархії: католицької турна Україна“ й підзначав річницю Вашингтона, бо „воя прогресивна світова громадськість“ це робить, бо його „значення об'єктивно прогресивне“, мало того — його „діяльність належить прогресові людства“.

Це дійсно сталося чудо в комуністичному рєшєтє, що Москва визнала програму „вільної війни за незалежність“ та „самостійної держави“, як прогрес людства. Вже відомі виступи пам'ятника Вашингтона у Києві, в припадку всіх членів „Вашингтонів“ та „Вашингтонів“ до нашого „Круглого Стола“. Бо справа ясна: Джордж Вашингтон „проездив“ в риди заслужених „прогресистів“ як і претрєча Сайруса Ігону з Клівленду, червоного Кантерберійського декана, Алджері Гіса і всіх інших „прогресивних свєтєл“.

(уніятської) і православної від проводом тодішніх Київських Митрополитів: Йосифа Величина Рутського (католицького) і Петра Могилу (православного) за створення спільного Українського Київського Патріархату (у 1630 - 1640 роках).

Та 1686 року Київська Митрополія втрачає свій статус Верховної Архієпископії. Московський Патріарх — на ті підстави, що Україна за часів Б. Хмельницького (1654) увійшла в склад Російського Царства — виводить „випулює“ собі в Царгороді Київську Митрополію, каєс її стотілі привілей та права і оберєтє її з звичайну церковну провінцію Московського Патріархату. Рік 1686 — це знищення „автокефалії“ Української (Київської) Церкви.

Київська і Львівська
Архієпископії — Митрополії

Українська Католицька (Уніятська) Церква від самих початків свого існування завжди втішала статусом Верховної Архієпископії, себто мала майже патріарші права. Ці права були признані Київській Митрополії декретом Римського Архієпископа Клімента VIII („Декрет Романом Понтифіком“ з 23-го лютого 1569 року), як теж Галицькій Митрополії було — Римським Архієпископом Пієм VII („In universale Ecclesie Regimine“ з 1807-го року). Якщо хто коли обмежував ці — історичні — права Київської чи Галицької Митрополії, то це були політичні обставини й вороги нації українського народу: росіяни, поляки, мадяри. Ці самі вороги противились тому, щоб Українській Католицькій Церкві (Київській чи Галицькій Митрополії) надати остаточно гідність Патріархату!

З того бачимо, як у питаннях Патріархату чи Верховної Архієпископії, або „автокефалії“ в Українській Церкві проблеми чисто церковні зазублюються з питаннями національними і політичними. Це зовсім не дивлячись, бо Верховний Архієпископ чи Патріарх очолює Церкву даного народу чи держави. Коли ж є вороги — противні даній нації чи державі, то очевидно вони будуть теж ворогами автокефалії чи Патріархії даного народу, нації чи держави.

Гідність Кардинала

Кардинал — це церковна гідність, притаманна тільки на Заході, в Римській Церкві. Перед 9-им сторіччям у Римі „клериками“ — кардиналами — називалися списковіскупку, священики і дяки б'ох спархії Римської Митрополії, т. зв. „суборбітарії“. Вони входили в постійний Синод Римської Церкви, якої Римський Папа був безпосереднім митрополитом; вони були теж дорадниками Папи.

Описав в 10-11 ст. ці „кардинали“, або „головні“ церковні Радники Римського Архієпископа, перетворюються в свого роду української єпархії: католицької турна Україна“ й підзначав річницю Вашингтона, бо „воя прогресивна світова громадськість“ це робить, бо його „значення об'єктивно прогресивне“, мало того — його „діяльність належить прогресові людства“.

Це дійсно сталося чудо в комуністичному рєшєтє, що Москва визнала програму „вільної війни за незалежність“ та „самостійної держави“, як прогрес людства. Вже відомі виступи пам'ятника Вашингтона у Києві, в припадку всіх членів „Вашингтонів“ та „Вашингтонів“ до нашого „Круглого Стола“. Бо справа ясна: Джордж Вашингтон „проездив“ в риди заслужених „прогресистів“ як і претрєча Сайруса Ігону з Клівленду, червоного Кантерберійського декана, Алджері Гіса і всіх інших „прогресивних свєтєл“.

Але в чому той правдивий ідейний прогрес появи Вашингтона був і є у сучасній добі ліквідації імперіалізму і колоніалізму (а це з'ясував у своїй праці) — над цим „ступайка“ розводиться не хоче. Він мовчить, бо боїться перестарітися. Він мовчить, і так відановуючи річницю Джорджа Вашингтона, він мовчить і про Тараса Шевченка та й

Церкви, помагаючи Папі в заряді Церкви і резервуючи за собою права вибирати Папу Римського. Аж до часів Папи Григорія II (1124 - 1130) кардиналами могли бути навіть не-священники і не-дияконки, себто клериками — нижчих священиків: аколіти і піддяконки. Також число тих кардиналів не завжди було однакове й визначене. В 12 - 14-е число кардиналів різко — коли переклоло 20-ку. Папа Павло IV (1555 - 1559) встановив кардиналів у числі 40, Григорій XIII (1572 - 1585) у числі 60, а Папа Сикст V (1585 - 1590) у числі 70. Той самий Папа встановив, щоб з числа 70 кардиналів 6 мало рангу списковіскупку, 50 гідність священиків, а 14 гідність дияконів. Та і після тієї конституції Папи Сикста V різко коли всі чини Кардиналів були об'єднані в передбаченому числі, а навіть були кардиналами особи без вищих, а то й нижчих священиків.

Кардиналів іменував Папа, і то переважно з клеру Римської Митрополії. Згодом номінації на кардиналів доставали списковіскупку чи нижчі клериками визначених спархії поза Римською Митрополією і поза Італією. Ось уже 1165 р. список Майну Конрад став першим кардиналом з-поза Римської Митрополії, а на Вселенському Тридентському Соборі було вивалене бажання Отція, щоб кардиналів номінували з усіх народів християнства. Постановою Папи Ніколая II (1059 р.) і Олександра III (1179 р.) кардинали одержали виключне право вибирати Римського Архієпископа.

І ось це з головним правом привілеєм інституції Кардиналів у Католицькій Церкві! До Кардиналів належить вибір Папи. Це не значить, що на Папу може бути вибраний тільки Кардинал, але що тільки Кардинали мають активний голос у виборі Папи. Процедура самого акту вибору Папи (або т. зв. Конклаве) точно урегульована численними конституціями Римських Папів. Почавши від 18-го сторіччя, інституція Кардиналів щораз більше набирала — так би мовити — інтернаціонального характеру, себто Римські Архієпископи щораз більше номінують Кардиналами різних держав і народів. А вже найбільші „інтернаціоналізація“ інституції Кардиналів Папа Пій XII і Папа Іван XXIII. І теперішній Папа Павло VI у номінації 27-ох нових кардиналів тільки 6-ох італійців підняв до гідності Кардинала. Це значить, що сьогодні на 103 Кардинали тільки 32 Кардинали є з Італії.

Крім права вибирати Папу, Кардинали помагають Римському Архієпископу в заряді Вселенської Церкви. Вони є членами т. зв. Римської Курії і очолюють різні Конгрегації, Трибунали чи Секретаріати Римської Церкви. Кардинали творять т. зв. Колегію Кардиналів під головуством Кардинала-декана. Колегія Кардиналів уважається немов Сенатом Римського Архієпископа.

Життєве забезпечення це також опадить. В потрібі одержати пенсію на свою грамоту забезпечиться в Українському Народному Союзі.

(Л.П.)

Дещо про ляховий театр

Київська „Радянська Культура“ в статті „Подорож у країну Золотого Ключика“ перелічує назви вистав, що йдуть у цьому сезоні в Київському театрі ляльок: „Золотий Ключик“ Толстого, „Казка про попа і його робітника Балду“ О. Пушкіна, „Пригоди гвинтика“ А. Рудина, „Где ета ульа, где етот дом?“ — російською мовою, фарс „Мораль пані Дульської“ — за виставою російського Театру драми в Києві, „Ювілей“ А. Чехова.

У всьому репертуарі українського лялькового театру, що його ведуть режисери-постановники Т. Максимович і Р. Марголіна, — немає жадної української вистави, жадного твору українського драматурга. На репродуктивний у „Радянській Культурі“ сцені з вистави „Горбоконик“ бачимо двох московських „мужичков“ у „рубашках навушків“. Так в окупованому Києві закінчили ювілейний Шевченківський рік і вступили в новий рік наруги над українським мистецтвом і культурою.

Ляльковий театр, звичайно, не, сомодіяльний — існують у кожній школі на Україні, Окремі дописувачі в совєтській пресі вярди „годи містять виготи, нарікання і скарги на те, що такі театри не мають нових п'єс для вистав. У сільських школах учителі з дітьми виробляють, як уміють, ляльки для гри на руках, самі малюють декорації, самі подекуди інсценізують українські народні казки.

Ще прикріше становище з українським ляльковим театром у вільному світі. П'єси „Ледеки“ п-ва Верещинських у Німеччині в 1946. 48 роках, здається, ніде не створено такого популярного у малечі театру. Відомо, що в Бюфало місячний П'єст має навіть готову сцену і ляльки, спеціально виготовлені для українських вистав поеткою Дімою, але той скарб дотепер ще не використується. Ляльковий театр багато разів влаштував вистави, зокрема „Оха“ Лєси Українки в Аргентині. Однак з переїздом його організаторів і надхненників мистця Володимира Лавровського з дружиною до ЗДА, і там ця справа занепа-ла.

Тут, у ЗДА, мають декілька — друкованих і не друкованих — п'єс для лялькового театру такі автори, як Роман Завадович, Богдан Данилович, Лєс Хралавич, автор цієї замітки та напевно й інші, нам невідомі. Ляльковий театр, в якому діти часто вступають як співтворці — актори, себто воді ляльок, співаки, музиканти, навіть декоратори окремих сцен, — повинен дитину, вводити її в чарівний світ української казки, рідної мови, пісні, музики.

Треба тільки дивуватися, чому дотепер у жадній організації молоді і, мабуть, у жадній українській школі не використовують лялькового театру, як розваги і як засобу виховання дітей у душі рідної культури.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ВІН ПІД КРУТАМИ

У ч. 217 „Свободи“ з 20-го листопада м. р. в спогадах п. І. Васильківського про пій Крутамі не відповідають дійсності деякі місця:

- 1) Полковник Лорченко, учитель математики київської реальної школи, ніколи сина - жовтого кашкету 1-го полку ім. Гетьмана Хмельницького на голові не мав, бо ніколи у тім полку не служив.
- 2) Полковник Лорченко у бою під Крутамі участі не брав.

Правдиве прізвище того старшини у сина - жовтому кашкеті, колишнього командира кінної сотні 1-го імені В. Хмельницького козачого полку, подане в історії проф. Дм. Дорошенка, як також подавалося його прототипом десятиліття у різній українській пресі.

Семен Лонченко
командир імпровізованого „бронепотягу“ під Крутамі.

ЧН КОНЧЕ ВІПРАВЛЯТИ?

Кожен, хто відчував серцем звуки наших колад у різдвяний час, був би прикро вражений, якщо почув на одній з тихих Служб Божих у церкві св. Юра в Нью-Йорку спів декількох „виправлених“ колад доброго, зрештою, мішаного хору. Підється про коладу „Бог ся раждає“. З цієї старовинної нашої колади зроблено — не знаю ким — колабораторську арію, що в її коладі займає головне місце, а попри неї, чи там поза нею, мають місце чоловічі голоси з якимсь „вигукми“, добримі хіба в чукацьких піснях. Для чого це? Пощо? Чи наша стара колада, звуки якої нас завжди зворушували, вже замало звучна чи „модерна“ і треба її заступити колабораторною, що зовсім не надається до співу в церкві?

Вже не одну нашу пісню „виправлено“ бодай одним-двома тактами...
Ірина Шухевич
Нью-Йорк

НАШІМ ПОЛІТИКАМ З НАГОДИ СВЯТА ДЕРЖАВНОСТІ

Не берімся ми з собою.
Бо ідея в нас одна:
Люба наша Україна
Ліни Соборна і Віліна.

Замість сили витратили
Нам за те, хто поведе.
Витрачаємо, щоб тутешні
Поклонились молоді.

Не куралось свого роду
Пі не служило їм богам.
Що для нас вони чортами,
А братами ворогам.

Витрачаємо наші сили.
Щоб були ми, як граніт.
Щоб незламну нашу силу
Знав ворожий вєвєтє нам свєт.

Витрачаємо наші сили
Бо далеко нам єти.
Щоб з-за моря на Україну
Ждану волю донесли!

Донести її ми зможемо.
Як неважко зникне в нас,
Як по-божому ми сили
Тратитимем кожний раз.

Василь Голос

З української преси

„УКРАЇНА З БЕКАРДИ“

Український тижневик „Поступ“ у Вінніпегу, присвятив передову статтю в числі з 31-го січня ц. р. підписаному організаційної праці української спільноти в Канаді. Її позитивам і негативам. Розглядаючи негативні сторінки сучасного українського життя в Канаді, редакція „Поступу“ пише:

„Найгіршіше явище для нашої, будованої зусиллями поколінь та безліччя свєтєл людей, організованої спільноти, бачимо в чому ішможу: У збужуванні нашої перспективи та в збужуванні нашої остаточної мети, — у якій рушій доперешніш нашої праці, діяльності та активності в широкому світі.

Масою на увазі таку справу: І найстарша наша, поперська іміграція і середина, з визволення війни, і найновіша, — всі ми масою спільне те, що хоч прамаємо, живемо і діємо тут, — всі ми масою, повертаєтєся поспівати в дім землі з якої ці три іміграції прийшли, в дім України. Так, чи як, але в наших організаціях і установах була амбіція не тільки поправити й наладити своє життя тут, але й докласти всіх зусиль, щоб нашим братам і сестрам на Рідній Землі помагами в їх боротьбі та змаганні до волі і державності. Колись напевно історик підрахує, що діяльність української спільноти в Канаді — і наші діти та внуки не будуть соромитися за своїх діда та батьків перед Києвом чи Львовом. Дуже важливим у цій діяльності активності був той момент, коли три іміграції і всі зв'язок з Рідною Землею, — це, саме зв'язок, в такій чи іншій формі, приходив стимул для їх тут активності і праці. Тепер цей останній момент відпав, з України можуть приїздити тільки ті, що й вислали Москва, з Києва чи Львова може принести пошту тільки те, що пропустила московська цензура. Вблизи двадцятиріччя років між нами і Україною стоїть китайський мур. За той час виростає вже й тут ціла генерація, що, — це зовсім нормальне, — живе не амбіцією батьків, не в їх умовах, без зв'язку з українським народом. І поволі ми бачимо, що кожна нашої творчої праці починає копіювати Україну, цей то і нашій бі, приходять те, що ми зовсім забули про культурну, скорочення перспектив та затривою остаточної мети. Україна сас не найважливішою і не рушійною спонукою всієї нашої організаційної праці, а якось, як це хтось добре назвав, „Україною з бекарди“. І відносна утрачує перспективу та цілі, ми самі стверджуємо спад теж перапури нашого життя, його застоювання та його роздріблення на сотні перспектив і сотні малих цілей, а звідси все тяжча одностайність амбіцій, думки, планування і дії.

Ті, що ідуть кораблем, і ті, що читають морські історії, знають, що таке — втрата компаса. І теж наша праця, якщо б вона втратила свою перспективу та остаточної мети, — що поколіннями тримали, піднімали та давали зміст нашої громаді в Канаді, — вся праця буде змінюватись у тупцювання на місці, поки остаточно й місця не стане.

Під таким аспектом, — відвертоту від „України з бекарди“, — нової настанови не на сучасну, а на майбутню Україну, в яку піримо, — повинні б приходили наші підручники праці за минулі рік. Знайдемо ми цю настанову — знайдемо і себе. З „Україною з бекарди“ і самі „їдедема на „бекарди“, хоч масою всі вийшли бути на здобуттє мети і добувати всі нові та нові позиції на самому переді праці, що в ній живемо. І це однакова відносність до якого нашого життя, виявляється з цього не буде, бо не може бути“.

Під таким аспектом, — відвертоту від „України з бекарди“, — нової настанови не на сучасну, а на майбутню Україну, в яку піримо, — повинні б приходили наші підручники праці за минулі рік. Знайдемо ми цю настанову — знайдемо і себе. З „Україною з бекарди“ і самі „їдедема на „бекарди“, хоч масою всі вийшли бути на здобуттє мети і добувати всі нові та нові позиції на самому переді праці, що в ній живемо. І це однакова відносність до якого нашого життя, виявляється з цього не буде, бо не може бути“.

Під таким аспектом, — відвертоту від „України з бекарди“, — нової настанови не на сучасну, а на майбутню Україну, в яку піримо, — повинні б приходили наші підручники праці за минулі рік. Знайдемо ми цю настанову — знайдемо і себе. З „Україною з бекарди“ і самі „їдедема на „бекарди“, хоч масою всі вийшли бути на здобуттє мети і добувати всі нові та нові позиції на самому переді праці, що в ній живемо. І це однакова відносність до якого нашого життя, виявляється з цього не буде, бо не може бути“.

Під таким аспектом, — відвертоту від „України з бекарди“, — нової настанови не на сучасну, а на майбутню Україну, в яку піримо, — повинні б приходили наші підручники праці за минулі рік. Знайдемо ми цю настанову — знайдемо і себе. З „Україною з бекарди“ і самі „їдедема на „бекарди“, хоч масою всі вийшли бути на здобуттє мети і добувати всі нові та нові позиції на самому переді праці, що в ній живемо. І це однакова відносність до якого нашого життя, виявляється з цього не буде, бо не може бути“.

Під таким аспектом, — відвертоту від „України з бекарди“, — нової настанови не на сучасну, а на майбутню Україну, в яку піримо, — повинні б приходили наші підручники праці за минулі рік. Знайдемо ми цю настанову — знайдемо і себе. З „Україною з бекарди“ і самі „їдедема на „бекарди“, хоч масою всі вийшли бути на здобуттє мети і добувати всі нові та нові позиції на самому переді праці, що в ній живемо. І це однакова відносність до якого нашого життя, виявляється з цього не буде, бо не може бути“.

Василь Голос

СЕРЕБРІЛ

Там звисають грона виноградини,
Серебрї! Правда, гарне слово?
Мов курлячуть в небі журавлі,
Слів немало

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В МІННЕАПОЛІСІ В РОКОВИНІ 22 СІЧНЯ

В цьому році святкування річниці Державності і Соборності в Міннеаполісі і Сент-Полі відбулись особливо урочисто. Всі акції провів місцевий Відділ УККА.

Вже 8 січня губернатор Міннесоти Карл Рольваг підписав Прокляття, визначаючи 22 січня Днем Української Незалежності в стейті Міннесоти, а за ним були Прокляття від посадики міста Сент-Полу Джорджа Вавуліса, підписану 20 січня. Міннесота мала три Прокляття, які відзначають проголошення Державності і Соборності України та закликають населення підтримати ідею визволення України з кремлівського панування.

В рідний ІУ Університету 22 січня, на університетській телевізійній станції ч. 2 УККА подав півгодинну програму, в якій виступили адв. В. Анастасівський, п. В. Спаський, д-р Раїса Данилюк та модератор панелю д-р М. Данилюк.

Академію відбуту в неділю 24 січня в залі Бентон Гол, яку виповнило понад 500 осіб, в тому числі велика кількість молоді, було проведено за темою "Молодість — за Державність і Соборність". Всю програму, за винятком вступного слова голови Відділу УККА д-ра М. Данилюка, виконали молоді організації: Український Студентський Клуб при Університеті Мін-

несоти, Пласт, СУМА-ЮСУМА, МУН, ТУСМ, Українська Православна Школа та танцювальна група "Верховина".

Два реферати на високому рівні дали студенти-пластуні: Володимир Мінкович (українською мовою) та Василь Булавицький (англ. мовою). Прегарні сольові спів Оксани Міра, Ліди Курілко, декламації дітей, рецитация групи МУН-у уривки із "Мойсея", сценічний монтаж укладу п. Карп'як-Бенцаль, студія оркестра та хор ЮСУМА під кер. інж. С. Карп'яка, окремі музичні виступи та хором "Веснянка" укладу і керівництва А. Кушніра — виповнили дві години програми і збирали бурю оплесків. Академію започатковано урочистим читанням трьох Проклять (А. Брині, М. Свінцицька, М. Кушніра), а закінчено українським національним Гімном.

Це вперше в Міннесоті передано програму повністю в молодічій руці. Юнацькі обличчя на сцені під Тризубом, білі портрети Грушевського і Петлюри, удекорованих прапором організації українських ветеранів, велике число присутніх із всіх середовищ — справді замикали святоче коло трьох поколінь, що збирались вшанувати спільну ідею. Відділ УККА видав окреме число бюлетеню, в якому були привиті від обох українських церков та всіх політичних середовищ.

М. Я. Д.

Виставна з нагоди Дня Української Незалежності

Для визначення 47-тих роковин проголошення державної незалежності й суверенності Української Народної Республіки 22-го січня 1918-го року в Києві, українські студенти Стейтського Коледжу в Джерзі Сіті влаштували першу українську виставку в цій школі, яка триватиме до 5-го лютого ц. р.

За оцінкою відвідувачів виставки, студентів, професорів, і деяких членів української громади в Джерзі Сіті, це є одна з найкращих і найбільш оригінальних виставок, що відбувались коли-небудь в цьому коледжі. Погруди Тараса Шевченка удекоровані американським і українським прапорами, з короткою біографією Поета, та портрети Симона Петлюри і Євгена Коновальця надають їй виразний український національний характер, інтригують кожного прожогого.

Англомовні книжки і публікації про Україну звертають тут на себе особливу ува-

гу. Між ними дуже помітні є Українська Англомовна Енциклопедія, Історія України Михайла Грушевського, Український Націоналізм Джона Армстронга, Українська Революція Рететаря — й інші.

Крім цього великою atrakцією виставки є українські вишивки, різби, платівки, кераміка і писанки, які захоплюють чужинців українською культурою і мистецтвом. До успіху цієї виставки сприяли в першу чергу українські крамниці "Арка" і "Сурма" з Нью-Йорку, та п-во Титли, п-ні Лучечко і студентка Ірина Постолюк, які Ірина Вітер з Джерзі Сіті, які збирали її гарними й оригінальними експонатами. Її ініціатором був член професорського персоналу коледжа п. Іван Лучечко, який використав нагоду урядових прокламаций губернатора стейту Нью-Джерзі і посадики міста Джерзі Сіті 22-го січня "Днем Української Незалежності".

Р. О.

Загальні Збори Окружної Ради СУА в Нью Йорку

24 січня в домі 64 Відділу СУА в Нью Йорку відбулись Загальні Збори Окружної Ради. На зборах було присутніх 13 Відділів, незаслані 2 відділи з поза Метрополі. В зборах взяло участь 40 делегатів.

На збори прибула відпоручниця Централі СУА — заст. голови інж. Стефанія Пушкар.

До президії обрано на пресідію інж. С. Пушкар і Я. Заричку, на секр. Варку Бачинську.

Темою реферату була "Конвенція 40-ліття СУА", яка відбувається в "Дні Подки" в листопаді 1965.

Пані Пушкар зв'язувала працю і осяги СУА; згадувала журналу "Наше Життя", пам'ятник Лесі Українки в Клівленді, видання творів Лесі Українки це в 1945 році, заступниця Дому СУА, влаштування дитячих світличок відділами, спровадження наших письменників на афідавіти СУА, опіка над бабусями, поміч дитячим садкам в Німеччині й інших країнах. Головний кліч Конвенції буде звернений до молоді: "Пізнати і збереження кореня нашої походження". Після реферату відбулась дискусія, в якій збирали голос пані: Чапленко, Падох, Бенцаль, Процюк і інші.

Після обіду сесія розпочалась читанням звіту Управи О. Р. і звітами делегатів відділів.

Звіти Управи пригадали, що О. Р. відбула за останній рік 5 імпрез: Вишвані Вечерні, Студійні Дні, Баль випускників, 20-ліття "Нашого Життя", Виконаний Семінар. Всі ті імпрези були успішні.

Марія Демидчук референт преси

"СОВЕТСЬКА УКРАЇНА ЗУСТРАЛАСЯ З ВАШИНГТОНОМ"

(Продовження із стор. 2-ої)

Закінчення статті про Вашингтона капітальне: автор робить із Вашингтона "паціфіста", що залишив Америку заповітом "жити в згоді" з сучасним московським імперіалізмом та колоніалізмом. Так "продовжить" його автор у предстві сучасних сучасних фальшивих комуністичних пропагандистів, які виступають за "мир" і конгреси з участю мітрополітів московської патріархії та всяких "прогресистів". Правильний і справедливий мир залежить цілковито від привернення дійсної волі нещасним народам і нещасним людям в боротьбі. Як довго панує диктатура московського імперіалізму й колоніалізму, жадного миру на світі не буде, бо воля послідовно здійснює доктрину Леніна про "несправедливі війни" (проти комуністичної диктатури) і "справедливі війни" для здійснення комуні-

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

відбудеться в суботу, 6-го лютого 1965 р. в год. 6-й веч. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вулиця в Нью Йорку

Програма:
1. Відкриття — д-р Лука Лудя.
2. Проф. д-р В. Чапленко: доповідь н. т. "Національно-політична більшовиїзм в УСРР за т. зв. повоєнного комунізму".
Відк. відомий! Дирекція Філологічної Секції ІНТН

ЦІЛЬ І ЗАВДАННЯ МІСІЙ

Другий Ватиканський Екуменічний Собор поставив собі за ціль такі основні і безсередні завдання: поширення Христової віри, утвердження обрядів поодиноких Церков, скріплення церковної дисципліни. Ці три принципові завдання входять в місійну діяльність праці й тому, згідно з цими постановами вірні церкви мають доложити всіх зусиль до їх реалізації.

Завданням місії являється духовний ріст кожного вірного, що бажав відновити не тільки власне релігійне життя, але й нашої Церкви. Іншими словами згідно з порученням Вселенського Собору має наступити літургійна обнова, що має сприяти не тільки обнови духовного життя всіх вірних, але й сприяти всьому, що може спричинитися до з'єднання всіх віруючих у Христа. Отже: поширення місійної праці серед всіх віруючих в Христа через найширшу участь у літургійних відправах.

Наша Церква поєднує в собі Рідні Землі, через своє положення і розсіяність по різних континентах, взяла на себе відповідальне завдання місійної праці й виконує його жертвенно та гідно. Тепер, після другої світової війни, коли поважна маса наших людей знайшла притулок у різних країнах поза океаном, наступив помітний ріст нашої релігійної життя що проявився в створенні нових парохій та в кращому обслуговуванні наших вірних.

Щоб доцільно організувати релігійне життя наших вірних, Українські Владика Вселенського Собору винесли рішення, щоб спільним зусиллям створити один місійний фонд з метою допомоги нашим церквам і парохіям в тих країнах, де вони тільки, з приходом наших вірних, почали організуватися. Знаємо, що існують інші релігійні старіни поза залізною заслоною, як в Югославії, Чехословаччині, Польщі, для яких надра допомога без сумніву найбільш можлива й konieczna. Деякі нові, створені Дісцезії, як у Бразилії, Аргентині, Франції, Німеччині та Австралії почали надзвичайно гарно розвиватися.

ПІСНІ І ТАНЦІ УКРАЇНИ В БРУКЛІНІ, Н. Й.

Мешканці Метрополітальної Окружності Нью Йорку будуть мати нагоду побачити на імпрезній імпрезі в неділю 14 лютого о год. 2 по пол. в залі Брукліну Акедмі оф Мюзик, де УККА влаштує імпрезу "Пісні і танці України". Участь беруть крім симфонічної оркестри дві місцеві одиниці, що блискучим виконанням програми Українського Дня на Світовій Виставці минулого літа викликали небувалий ентузіазм 8,000 глядачів. Це хор "Думка", що його знають і цінують не тільки в Нью Йорку, але далеко поза його межами під диригентурою Івана Задорного з участю улюбленого молодого співака соліста Андрія Добрянського і об'єднані танцюристи Метрополітальної Окружності. В склад цієї останньої групи, що працює під проводом відомого хореографа і балетмайстра Вадима Сулими входять танцюристи гуртки:

Картерет — провідник К. Симчич, Гемсте — пров. Н. Оспенко, Пласт Нью Йорк — пров. О. Качмарська, Пласт Гемстед — пров. Р. Петріна, СУМА Бруклін — пров. О. Галатина, СУМА Нью Йорк — пров. О. Генза, "Українські Танцюристи" з Нью Йорку — пров. В. Бакад, "Українські Танцюристи" з Асторії — пров. Е. Оприско, "Українські Танцюристи" з Брукліну — пров. Р. Петріна, "Товариство Українських Танцюристів" з

Нью Йорку — пров. І. Фліс і С. Вуйчик.
"Нові танці України" — пров. Т. Карпюк.
Солісткою в балетних точках виступить перший раз в Нью Йорку балетна театру в Де Ла Плята — Марія Минай-Тензер.
Декорації проєкту і виконання пані Стусик і Томі Шенка, світлиними ефектами відас Володимир Змії. Стріти танцюристи приготували пані Ольга Качмарська, сценарій вистави пера Леоніда Полтані, а оркестрацію до деяких творів написав проф. А. Бернін. Програму вестиме Ольга Кириченко-Шуган.

Догідна пора, початок вистави о год. 2-й по пол., час зможе усім, навіть із далекіх околиць прибути на цю небуденну імпрезу та взяти зі собою теж своїх дітей. Зал Брукліну Акедмі оф Мюзик нахилився в дуже вигідному місці. З Менгеттену та з усіх ділянок Метрополі можна доїхати підземкою, не пересідаючи, протягом 15-20 хвилин під саму залу. В оголошеніях і летючках подано докладно, як їхати.

Летючка оформлена мистцем Борисом Панчевським робить корисне враження і дає заповуку, що цілість буде на найвищому в наших обставинах рівні.

Сподіємось, що простора (2,200 місць) зала помістить усіх, що бажують побачити Українських Танцюристів з

М. П.

Загальне доповнення

Щоб не забирати багато часу й місяця "спростуваннями", я дозволю собі на загальне, одностороннє доповнення, чи виправлення місць у моїх доповідях до "Свободи" в р. 1964 — без уваги на те, чи в даних випадках справа з друкарським, редакційним, чи авторським "чортком".
В кореспонденції з Клівленду, п. н.: "Імпреза гідна великої річності" (ч. 77, з 23 березня) — в описі спалення моргеджу пропущено половину речення. Відповідне місце має звучати: "Було встановлено й зворушено, як на втрачені місцеві пластові верхівки, під почесним головуванням сивою главою Мриці, заплалана довшу грамоту. На вид цього молодого воїника душі учасників грі в великий вогонь віри у власні сили" і т. д. В не-

3 ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

Що писала "Свобода" 50 років тому

19 січня 1915 року

"В РОСІЇ: АРЕШТУВАННЯ ПРОФЕСОРА
ГРУШЕВСЬКОГО В КИСВІ"

"Сфія, столиця Болгарії (через Амстердам і Лондон). — Звісно українського провідника, професора історії у львівській університеті, російського підданого, професора Михайла Грушевського арештували російські власті в Києві перед Новим Роком, в день, коли він вернувся до Києва з наукової подорожі по Італії... Російський уряд все відноситься ворожо до професора Грушевського, хоч закинути йому не міг нічого окрім того, що був гарячим українським патріотом, та що свої твори писав переважно по-українськи (дещо і по-московськи). Однак год було його переслідувати або арештувати, бо була би станула в його оборону Австрія, а навіть московські учні. Аж тепер російський уряд скористав з нагоди і під час війни арештував нашого славного земляка так само, як і других українських патріотів на російській Україні".

"ПО РЕОРГАНІЗАЦІЇ СОЮЗУ"

"Ухвалена на останній конвенції реформа нашої організації увійшла в життя з днем 1 січня б. р. Се, чого одні члени бажали, а проти чого другі члени протестували, сталося вже довершеним фактом і з тим фактом кожний з нас мусить остаточно погодитися... Деякі люди невдоволені з того, що наша організація змінила свою назву. Коли нарікання щодо зміни назви Союзу чуємо з уст людей неосвідомлених національно, то се ще до певної міри дається вилучувати; коли ж одне проти зміни назви протестують одиниці, які ухвалюють за свідомих українців, а навіть такі, "заступники" нашого народу, котрі на конвенції голосували за зміною, то сьогодні вже оправдати не можна і така, "національна робота" заносить або хлопаманством, або кринивою або просто хуриством! Хто виставив зміну назви нашого Союзу на конвенції? Чи се справді зробили головні урядники або делегати? Ми маємо враження, що та зміна доконала на бажання загалу членів. Конвенція не поступила в тім випадку самовільно (як дехто думає), але пішла, можна сказати, сліпо за голосом народу. Вистане переглянути або хоч пригадати собі велике число передконвенційних проєктів, друкованих свого часу у "Свободі". Майже кожний проєкт доводився клав "у глави угла" свого проєкту недвозначне жадання: змінити назву Союзу з малоруської на українську!"

"ЩО ПИШУТЬ ПРО КАЛЕНДАР У.Н.СОЮЗУ НА 1915-ТІЙ РІК?"

"Сим складаю сердечну подяку У.Н.Союзові і його Урядникам за отриманий мною календар У.Н.Союзу за 1915-й рік. Сей календар остане на пам'ятку на ціле моє життя в честь 20-літнього ювілею У.Н.Союзу. Хто з американських українців не мав доси нагоди набуту так гарний книжечки, повинен якнайскорше постаратись, щоби прийти в посідання сей книжечки! Календар не дорогий, але за те, Поважати Панове, знайте вартість у змісті його календаря. По перетичанні переконаєтесь, що моє слова правдиві і певно не пожалуєте того маленького видатку. — Іван Рибак, секретар Відділу 64 У.Н.С. в Лонг Айленд Сіті, Н. Й."

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВОБОДИ" І П ВИДАНЬ

На прохання відділу друкарської справи ВШ. Громадин, що надіслав свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд "Свободи" та її видань: англомовного "Українського Тижневика" і дитячого журналу "Веселка", і потверджуємо з подякою вношу одержані суми:

СПИСОК Ч. 7.

Д-р М. Кузьмович, Баби-льон	\$10.00	М. Пинч, Дітройт	2.00
І. Смоляк, Вашингтон	6.25	А. Федиский, Клівленд	2.00
І. Гудей, Бруклін	5.00	Д. Липинський, Клівленд	1.75
М. Серік, Шیکاго	5.00	С. Скоря, Клівленд	1.00
О. В. Малишевська, Бронкс	5.00	О. Юр. Філі	1.00
Д-р Е. Шебунчик, Блом-Філд	5.00	І. Клок, Лінден	1.00
Е. Хрещинська, Нью Йорк	4.00	А. Зейт, Баттімор	1.00
Р. І. Кукурба, Фармінгтон	4.00	П. Галиччій, Дітройт	1.00
М. Коць, Джерзі Сіті	3.00	М. Холмс, Шیکاго	1.00
Т. Оуфрідж, Лонг Айленд	3.00	І. Голінец, Лексінгтон	1.00
Н. Бардаш, Слэкс Парк	3.00	В. Жуківський, Юніон Сіті	1.00
М. Гремло, Мічиган	3.00	ІІ. Міхалечко, Оксфорд	1.00
Д. Колтін, Міннеаполіс	3.00	Е. Тутто, Понкерс	1.00
Д-р В. Іванович, Ліма	3.00	М. Хитра, Елізабет	1.00
В. Дітковський, Джаксон	3.00	І. Сеник, Шیکاго	1.00
П. Соломон, Шیکاго	3.00	С. Зілінька, Шیکاго	1.00
Д-р Е. Лебедюк, Лайпс	3.00	П. Пигага, Істон	1.00
О. Барнік, Олбані	3.00	В. Н. Рід, Дітройт	1.00
М. Стефанович, Бруклін	3.00	Т. Нікльський, Де Вітт	1.00
М. Ірменко, Ріджвуд	3.00	Ю. Чабак, Бетлехем	1.00
І. Пронішчів, Перт Амбой	3.00	В. Шпірера, Ірвінгтон	1.00
С. Жила, Індіанополіс	3.00	П. Галиччій, Шیکاго	1.00
І. Гриншпін, Шیکاго	3.00	Г. Тестелко, Трентон	1.00
С. Коричак, Стемфорд	3.00	І. Дайнцворт, Філі	1.00
Амер. Укр. Клуб, Понкерс	3.00	А. Клімченко, Рочестер	1.00
Л. Ленчук, Елмгорт	2.00	Р. Пристай, Рочестер	1.00
М. Потужний, Віком	2.00	В. Шеремета, Ірвінгтон	1.00
М. Калашур, Ньюарк	2.00	В. Герич, Лонг Біч	1.00
В. Пинч, Аллентаун	2.00	Т. Волончук, Джансави	1.00
В. Богданович, Дітройт	2.00	Н. Н. Честер	1.00
Д-р І. Дутко, Дітройт	2.00	А. Кульчицький, Гобокен	1.00
Н. Мореза, Джансави Сіті	2.00	С. Грабар, Перт Амбой	1.00
Проф. В. Загайкевич, Крен-форд	2.00	В. Мудий, Лонг Айленд	1.00
С. Кобилецький, Рочестер	2.00	П. Хичник, Клівленд	1.00
О. П. Туринський, Сан Дієго	2.00	Н. Петрик, Філі	1.00
Г. Костік, Фемілія	2.00	П. Холдоровський, Вунсагер	1.00
В. Черній, Торонто	2.00	С. Сазман, Квінс	1.00
В. Шостак, Нью Йорк	2.00	О. Лесюк, Львів	1.00
М. Береза, Нью Йорк	2.00	О. Гонтарський, Ст. Катріне	1.00
В. Мандзюк, Нью Йорк	2.00	І. Стриховський, Мері	1.00
О. Шторган, Філі	2.00	Н. Белос, Клівленд	1.00
А. Бернадін, Джоліет	2.00	Д. Стефанюк, Бофато	1.00
І. Гасар, Ілліноїс	2.00	В. Мандий, Понкерс	1.00
К. Наконечний, Плейфілд	2.00	М. Якубовський, Нью Йорк	1.00
		П. Каценко, Стейтон	1.00
		Д. Степаненко, Ірвінгтон	.50

В ПЕРШУ БОЛОЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

бл. п. Максимів Іванів

б. Головного Команданта "Чорноморської Січі"

відправиться

ЗАУПОКИНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. ЮРА в НЬО ЙОРКУ

в неділю, 7-го лютого 1965 року

о год. 10-й ранку

на яку запрошусь

ДРУЗІВ І ЗНАЙОМИХ ПОКИНУНОГО

РОДИНА

Заявіть завіт на свічку молитви

д-р ЯРОСЛАВА ХМІЛЕВСЬКОГО

15-й дош на НТШ 115 дош на УВАН в Нью Йорку

зможуть:

проф. Б. ЗАГАЙКЕВИЧ

спис: ВОЛОДИМИР І ОРЕСТ

Олена і Едвард МЕЛЬНИЧУК

Христинка і Орест ПАЦЛАСЕВИ

УНС

**Чи Ваш син, як
підростає, піде
до КОЛЕДЖУ?**

**ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ЙОГО ВЖЕ ТЕПЕР
КОЛЕДЖОВОЮ ГРАМОТОЮ УНО!**

Він одержить гроші, як закінчить 18 рік життя, а якщо б Вас не стало, він буде звільнений від вказов!

УНС

МІКОЛА ЛІВЧИЦЬКИЙ
Голова Виконавчого Органу
Української Національної Ради.

ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

(12)

На кожну важливу подію в Україні, в країнах комуністичного блоку або на міжнародному форумі ми реагуємо — меморандумами, заявами, відозвами, радіопромовами, пресконференціями тощо. Немас важливішої держави в західному світі, де б не зложено меморандуму з інформацією про Україну і з нашими національно-державними, самостійними вимогами. Про багато справ ми не можемо оголошувати в пресі, як, наприклад, не подаються тексти деяких меморандумів. Не подаються також здебільшого приписи чужинських політичних діячів, з якими доводиться зустрічатися тим чи іншим представникам Державного Центру. Бож в умовах, коли більшість західних держав утримує дипломатичні зносини з Совєтським Союзом, такі справи мусять, зрозуміла річ, бути довірливими. Та про нашу працю знають і в Україні, і на міжнародному форумі.

Всупереч різним іншим поглядам, наші представники в різних країнах твердять, що далеко легше виконувати українську інформаційну працю серед чужинців, виступаючи не від якоїсь поодинокі української політичної організації, а саме від українського Державного Центру, від українського екзильного уряду. Такий погляд зовсім недавно висловлював, між іншим, голова Представництва ВО УНРади на Аргентині й деякі інші країни Латинської Америки, п. Мушинський, який є членом ОУН (під головуванням бл. п. полк. Мельника).

Звичайно, треба розуміти, що український екзильний уряд не може бути офіційно визнаний урядом західних держав, які утримують дипломатичні зносини з Совєтським Союзом. Тому йдеться тут тільки про фактичні контакти з політичними, а тим більше урядовими колами держав Заходу. Але сама фірма екзильного уряду з'ясовує чужинцям відразу, чого ми, українці, прагнемо: оскільки в нас є екзильний уряд, то це значить, що ми добиваємося не лише якихось полегш, але — відновлення української самостійної держави.

Я мушу признати, що, на жаль, органи Державного Центру діють недостатньо, вони мусять б — виконувати далеко ширшу працю. Перебуваючи, для прикладу, у Вашингтоні в липні і в грудні 1964 року, я кожного разу складав там меморандуми відповідним американським чинникам. Невдовзі ми почали видавати Бюлетень англійською мовою для інформування урядових і політичних кіл Заходу про стан в Україні та про визвольні українські проблеми. Цей тижневик останні невеличкі приклади нашої праці. Але, разом із іншою працею, цього, повторюю, мало.

Особливо в нинішній складній ситуації це багато завдань, яких органи Державного Центру не в стані виконати. Та це не залежить від нас, бо для нашої праці ми не маємо достатніх засобів. Я можу ствердити, що за весь час свого існування Українська Національна Рада не одержувала ніяких субсидій від яких би то не було чужих джерел. І це може добре так, бо для незалежної української політики потрібні власні українські фонди. Отже, Державний Центр виконує свою працю на пожертви, які одержує від українців, що перебувають у різних країнах західного світу. Ми дуже вдячні цим патріотичним жертводавцям, але, на жаль, за ці фонди ми не можемо розгорнути такої діяльності, яку потрібно, бо вони дуже невеликі.

І все таки навіть така недостатня праця, але, власне, під фірмою Державного Центру УНР, українського екзильного уряду, конче потрібна для української визвольної справи. Саме в цій несприятливій ситуації нам потрібне існування і дія екзильного уряду, як спадкоємця легального Уряду Української Народної Республіки, останньої форми справжньої демократичної і суверенної української держави, яка існувала на українській території і яка не втратилася, але не з волі українського народу, а внаслідок чужоземної агресії й окупації території України. Існування і дія цього уряду свідчать перед усім світом, що ми не відмовилися від українських національно-державних постанцій.

Понад 40 років тому, ще за життя Головного Отамана Петлюри, коли Уряд Української Народної Республіки внаслідок ворожої окупації України мусів вийти на чужину, провадилися дискусії на тему, чи варто затримати цей уряд надією, щоб він продовжував свою діяльність уже як екзильний уряд. І тоді чулися голоси, що може краще звільняти уряд, а на його місце створити якийсь еміграційний комітет, раду чи об'єднання. Однак, переміг погляд, що треба затримати саме уряд для підкреслення державницьких форм нашої визвольної боротьби і державного стану української нації.

Можна припустити, що якби понад сорок років тому наш екзильний уряд був звільнений, то, може, ми б і могли сьогодні без нього якось обійтися. Але якщо ми його затримали до цього часу, то його ліквідація саме тепер, у тяжкій ситуації, могла б викликати враження і серед чужинського світу, і серед українського народу на Батьківщині, ніби ми капітулювали перед політикою коєкзистенції Заходу та перед „реальною“ (але ворогом накинutoю) діяльністю в Україні і відмовилися від державно-самостійницьких наших вимог, задовольняючись лише якимись полегшеннями. Існування цього уряду потрібне нам для того, щоб: а. Задемонструвати перед чужинським світом, що ми далі безкомпромісово ставимо вимогу відновлення нашої самостійної держави і справжнього демократичного ладу в ній, як то було за Української Народної Республіки, в роках 1917-20, і не погодимося на приналежність України до Совєтського Союзу чи якої б то не було іншої форми російської імперії.

б. Щоб дати певність українському народові на Батьківщині, що ми тут, у вільному світі, непохитно виконуємо роль речників його прагнень мати свою народоправу і незалежну державу.

в. Щоб постійно тривожити Москву і давати аргументи тим українцям, які на Батьківщині старяться вирвати щось для української національної справи від окупаційного режиму. Бож можемо припустити, що існування українського екзильного уряду змушує Москву давати більше прав, більше свободи рухів навіть отому урядові УССР, щоб довести, що це він, оцей узурпаторський уряд, а не екзильний уряд, є справжнім урядом цієї суверенної України.

Доки ми не досягнемо відновлення справжньої самостійної і соборної, народоправної української держави і доки в Україні буде залишатися хоч тінь Москви — доти мусять продовжувати нашу безкомпромісову боротьбу і доти, як символ цієї безкомпромісової боротьби, мусять діяти Державний Центр Української Народної Республіки, український екзильний уряд.

Підсумовуючи, хочу ствердити таке: Міжнародна ситуація для нас, у цей момент, справді несприятлива. Над нашою Батьківщиною, Україною, нависла чорна хмара. Але становить не безнадію. Події розвиваються далі. Українська національна справа росте — росте і в світі і серед власного народу. Наша справа — хай для деякого навіть несподівано — може раніше „виникнути“, раніше стати дуже актуальною і важливою на тлі світових подій. Відійшов Хрущов, бо не міг перебороти труднощів, які ведуть режим та імперію до неминучого упадку. Чи зможемо їх перебороти його наступники?

Незалежно ми будемо свідками, як Шевченко, висловлюючись фігурально, здобув два протилежні полюси: Вашингтон і Москву. Неминуче прийде день, коли він здобуде і

Київ-Москва — найбільша проблема

В дні 29 грудня 1964 року прибув до Сан-Франциско голова Центральної Управи АБН п. Ярослав Стецько. Це перша зустріч нашого громадянства з чільним представником українського визвольного руху. Наша громада нечисленна і не з притягуючим осередком. Тому приїзд пана Стецька викликає велике зацікавлення, прибули люди різних політичних переконань, з віддалі 80 миль біля Сан-Франциско. Доводить відбулася в церковній залі української католицької церкви. При вході на залю гостя привітали малий Івас Кіс Віршиком, а Християн Биличак вручила китицю рож. Відтак достойний гість доповідав на тему універсальних українських прав, яких носієм є Київ, проти імперіалістичних ідей Москви.

Довідач покривлявся двома географічними назвами, як символ двох протилежних ідейних світів, що не тільки зустрічаються на терені України, але й на міжнародному форумі. Київ символізує ідею вільних націй, свободу людини з правом вибору і розвитку всіх її природних дарів та побудови національного і особистого життя на християнських засадах. Москва нехтує ідеєю нації, перетворює людську істоту в раба комуністичної доктрини і її знаряддя і нищить основні закони християнської науки, пропагуючи безбожництво. Маючи до цього великі технічні засоби і людський потенціал, на терені своєї імперії вона намагається силою знищити відрізняючі українські правди та змусити наш народ поклонитися безбожницьким ідеалам. Цей двобій двох ідейних протилежних світів вже іде століттями, однак Москва не адалося знищити української духовності і перетворити наш народ в раба.

Ідеї Києва вже не тільки з українськими правдами, вони стають універсальними. Захід в обороні їх не тільки протиставляє духово, але і ставить збройний спротив. Тому Москва, усвідомлюючи собі, яку небезпеку і загроз для російської імперії представляє собою Україна, пішла на так звану „коєкзистенцію“ зі Заходом.

Дорогою цієї нової політичної форми вона хоче відвернути увагу Заходу від своїх внутрішніх національно-політичних ускладнень.

Друга форма коєкзистенції для українського споживача, чи це на рідних землях, чи на еміграції існує у формі Української Радянської Соціалістичної Республіки. Перша — мас на увазі притупити чужині Заходу до внутрішньої політики Москви, друга — відвернути увагу українського народу від його політичної неволі. Мовляв, пощо воювати за Україну, коли ви вже її маєте? Тому впровадженню певний ліберальний курс, який за словами московських вождів по якомусь часі стане „демократичним“, а відтак тривалим... У зв'язку з тим наш народ зазнає деякі полегшення, яких не відчував за тиринії Сталіна, тому і масмо „культурний обмін“ між братами з України та нашою самостійницькою еміграцією.

Однак ця дальша облуда Москви мас на цілі лише спаралізувати протимосковські дії нашої еміграції. Бож ми можемо говорити дійсно про співпрацю на українському відтинку тоді, коли то з одної сторони Москва ліквідує провідників визвольного руху, С. Бандеру, Л. Ребету, заповняє тюрми і Сибір українською молоддю, русифікує шкільництво, а з другої сторони — примусово політикою коєкзистенції, висилаючи нібито українських культурних діячів на розмови з нешою еміграцією?

Оці „культурні діалози“ це ніщо інше, як агенти червоної Москви і їх треба так трактувати. Довідач пригадав кілька історичних фактів, на доказ нової підступної, шкідливої політики Москви. Після Мазепи, Петро заграв подібну роль, як тепер грають совєтські вожді, надав деякі вольності народів, але зарозом привів їх Заходу Войнаровського і Герцика. В часі українізації відновлено церкву, надано землі, а відтак, що сталося? — мурдуння, висилання, яких ми всі були свідками.

Читаючи повісті деяких сов. письменників, ми завважуємо, що в них є яскравий зворот до нашого минулого, глибокий мій рідної землі, негладь бима пошана до культу йогид, а надіве любов до Княжого Києва. Київ проти безбожницької Москви — це став бойовим гаслом наших днів по всій Україні, легенда вільного Києва оживає то тут, то там і веде нас на шлях перемоги над Москвою!

Я. Биличак

Київ! Будемо ж мужні, діяльні, непохитні і витривалі в цій справді важкій для нас часі і не забуваймо про справу визволення України! До цього я закликаю всіх українців від імені Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі.

(Київ)

РОМАН РУДНИЦЬКИЙ

(3 приводи концерту в Дітроїті)

Після досить довгої перерви наша громада знову мала нагоду слухати піаніста Романа Рудницького в його власному рециталі, що відбувся в неділю 29 листопада 1964 у залі Інституту Мистецтв. Нам мимовільно пригадувалася перед кількох років хлопця постать при фортепіані, і порівняння само напрошувалося. Крім росту технічних вмістей, ми тепер відразу відчували в молодого мистця більше внутрішньої участі у виконанні й інтерпретації творів, більше його власної думки і глибини вислову. Виявом його мистецької особистості є й вибір виконуваних творів.

Програма рециталу вимогла для піаніста, не кажучи, що вона, можливо, аж надто вимогла для слухачів. Започаткувала її Соната опусу 78 Бетговена, яка була гарним і зрівноваженим введенням у царство музики. Після неї слідували три циклічні твори новітньої музики. Перший з них Соната оп. 10 Антона Рудницького. Цей твір був написаний 1931 р. в Києві, а 1937 був нагороджений першою премією на міжнародному конкурсному музичному конкурсі у Варшаві. Це складалося було досить незвичайно, коли звичайно, що соната побудована на темах стрілецьких пісень, між ними й на мелодії пісні „Ой, та зажурились Стрілці Січові, як Збруч річку проходили“. Соната Самуїла Барбера написана 1948 р., один з найзмістовніших фортепіанних творів в американській музиці, хоч і був написаний композитором, що починав свою музичну кар'єру як органіст і співак.

Друга половина вечора закінчалася виконанням тринадцятинотного сюїти Равеля „Шар Гаспар“. Це твір з типовою для французької музики тонкістю музики і рисунку. На закінчення піаніст виконав Шосту Угорську Рандольфа Ліста. У товаристві попередньо виконаних творів її музика звучала досить поверховно, — не глибоко.

У виконанні цієї програми Роман Рудницький показав передусім велику певність і точність удару. Він дбайливо не тільки за окремі більше яскраві моменти, але за твір як одне органічне ціле. В орудуванні технічними засобами в нього видна легкість і спонтанність. Здається, долоні піаніста повні готових акордів, які він розсилає по клавіатурі, не зважаючи на їх, цих акордів, трудність і без уваги на швидкість темпа.

У парі з силою і розмахом в його грі вмілість добувати з фортепіанного тонкі кольористичні відтінки (Равель). Тон піаніста бувас і співучий і глибокий, велика шкода тільки, що вибрана програма мала надто мало місць чисто співних, мелодійних. Засвоєння ідіому новітньої музики, і то не крайню експериментальну, а радше помірковану, напружену, одна з цінних рис піаніста. Йому належало співзвучна була б своїм музичним мисленням творчість наймолодшої генерації українських композиторів, „п'яти“ і „шестидесятників“. Почуття ці твори в його виконанні — було б незвичайно цікаво.

Організацію концерту займався тутешній відділ Українського Музичного Інституту. Про це варто згадати, бо власне, дякуючи Інституту, і вчителям, як і членам батьківського комітету вже кілька років підтримується тут виступи наших мистців виконавців.

Відбуваються й такі, здавалося б, з організаційного боку ризиковані імпери, як повні вечори фортепіанної, чи

Збори Відділу Українського Народного Союзу

СУБОТА, 6-го ЛЮТОГО 1965 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні загальні збори 346 Відділу „Львів“ о год. 7-й веч. зі звичайним порядком нарад (звітами і вибором нової Управи) в спортивній домівці УНДому. — Р. Чучевич, секрет.

Посмертні згадки

СОФІЯ ЯСІНСЬКА-ОНУФРАК, член Т-ва Укр. Амер. „Єдиність“ — 35 Відділу УНС в Шикаго, померла по короткій але тяжкій недугі на 44 році свого трудовитого життя, відданого Богові і Родині, залишила в невинному смутку чоловіка А. Онуфрак, 3 малі доньки: Марію, Катерину і Ольгу. Народжена 1921 р. в Дорп. пов. Надвірна, Україна, де промучила її молодість, відтак злиденне скитальське життя в Німеччині, де й пізнала свого чоловіка, одружившись з ним, приїхала в Америку 1949 р. Перебувала спершу в стейті В. Вірджинія, відтак в Шикаго, де вже в колі своїх рідні почувала себе щасливою і будувала бездочинність, однак невідомою смертю перервала все, що сталося 21-го січня 1965 р. Похоронні обряди відправив о. Нестор Федина, парох укр. кат. церкви Неп. Зав. П. Д. М. Тієї Осанки б. п. Софії поховано на укр. кладовищі св. о. Николія в Шикаго, при участі родини, приятелів та членів нашого Т-ва.

Вічна їй Пам'ять!

Управа

48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-5650, New York City
Кличеть „Арм“ не зник! —
Тільки великий оборот.

Plane

Українське Висхідне Бюро

Roman Parcel Service

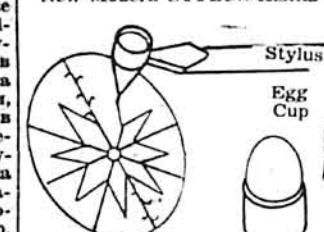
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7480 — висилася

НАДАЛИ ПАККИ З ОДНОМ
КАРЧЕВІ. Рішучо авто, холо-
дильники, телевізори, машини
до праці і шиття і т. д.
Урадові години: від 8:30-7 веч.
Субота до 6-й веч., в неділі
від 10-3 по пол.

Real Estate

70 акрів землі, граничить зі
Стейтсман Парком. По середній
річці. Ціна — \$7,000.00.
Фарма, 70 акрів землі, 15 км.
дл., стоїла, 500 стіп фронту.
Ціна — \$18,000.00.
Stephan OLEKSIW
P. O. Box 348 Kerkonkson, N.Y.
Tel.: 7692

Design PYSANKY with the
New Modern STYLUS-Kistka



НОВА МОДЕРНА КІСТКА „STYLUS“ ДО ВОСКОМ ПИСАННЯ ПИСАНОК.

Традиційні візирі виконає легко,
бо кістка пише всі різки рівно
і чисто. Приступити оферта
— кістка, віск, інструкції, 4
краски фарби, — разом \$2.25.
Пластики підставки на писан-
ки — 3 за \$1.00. Поодинокі ціни
подані вишу.

BILL CRAIG Co., P. O. Box 176
Southfield, Michigan 48077

Check items wanted.
Enclose \$... Complete Kit \$2.25
□ Stylus \$1.25 □ Dyes \$4.10
□ Egg Holders 3 for \$1.00 □
Minimum order \$2.00 plus 25¢
handling charge.

Name _____
Address _____
City _____
State _____

Купуйте в підприємстві,
що оголошуються
в „Свободі“

FUNERAL DIRECTORS

Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED

Обслуга ШИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в
BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ.

Контрольована температура.
Модерна кидилка до ужитку
ДІЛОМ.

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: OReard 4-2568

THEIR LAND

An Anthology of Ukrainian
Short Stories



by Leonid Mosendz, "Faust" by Gregory Kosynka, "Blood" by Arkadii Liubchenko, "Petka Klyn" by Yuriy Lypa, "Three Kings and a Queen" by Anatole Kurdydyk, "Denbierphen Will Surrender Tomorrow" by Oleh Lysyak, "The Discarded Newspaper" by Ivan Kermynsky, and "The Girl From Vynnytsia" by Ivan Smoley.

HARD COVER WITH A JACKET DESIGN

BY J. HNZDOVSKY

328 PAGES PRICE \$5.00

"Svoboda" Bookstore

P. O. Box 346 Jersey City, N. J. 07303

ТАРЗАН, ч. 5380. Змагання життя і смерті!



Король вказав пальцем на Тарзана. — Я оголошую змагання. Ви мусите змагатися з одним із моїх воїнів в різних позовах сяди. Згода?



— Саме так! — відповів Могутній. — Але коли ви програте, ви всі сказані на смерть!